

Veřejná debata 14. 9. Nákladové nádraží Žižkov, pořadatel GJF

Téma : HLEDÁNÍ IDENTITY ČESKÉ KRAJINÁŘSKÉ ARCHITEKTURY

150818_Radmila Fingerová (pracovní text - podklad pro diskusi)

Identita není stav, ale proces, který závisí na místě a čase. Místo zůstává, čas se mění. Identita krajinářské architektury je vlastně „zakořenění“ díla v daném místě a čase. Některá díla krajinářské architektury se umí času přizpůsobit a spolu s ním rostou do krásy. Díla „instantní“ krajinářské architektury po krátkém čase své úvodní slávy chátrají.

Časopisy a tudíž všeobecná známost je především o dílech „instantních“ naprojektovaných pro „tady a teď“ nikoliv pro budoucnost. Díla, která potřebují čas, nejsou pro současnou tak atraktivní, potřebují dlouhodobou péči. Vztah k času se změnil – nikdo nechce na nic čekat. Čím více se pracuje s rostlinným materiálem, tím jsou díla krajinářské architektury zranitelnější. Výsledek každého díla krajinářské architektury je přímo závislý na daných příležitostech – na klientovi.

Pokud mluvíme o ČESKÉ krajinářské architektuře, můžeme ji rozdělit na tři období po přibližně 30 letech, každá z nich má své výrazné představitele, typ klientů a výsledky. Pro zjednodušení vynechávám etapu od roku cca 1880 – 1918.

První etapa byla od roku 1918-1938. Díla, která vznikala navazovala na evropský kontext, vycházela z místa a času svého vzniku. Příležitosti dávali především soukromí klienti. (Časopisy dokázaly zachovat svědectví o tom, co vlivem historických událostí zmizelo. Známe pouze díla těch autorů, kteří publikovali v časopisech (př. Vaněk, Kumpán).

Druhá etapa byla přibližně od roku 1960 – 1990. Česká krajinářská architektura se vyvíjela bez mezinárodních souvislostí, což ale příliš neovlivnilo výsledek. Jediný klient byl stát. Vznikaly projekty a realizace, které zcela jistě můžeme označit za díla české krajinářské architektury a jsou srovnatelná s díly ostatních evropských zemí. (Autoři : Wagner, Otruba, Kuča, Finger, Tuzarová, atd.). Významné práce vznikaly a byly hodnoceny, jako umělecká díla (komise Díla).

Třetí etapa 1990 – 2015. Výrazně se rozšířil počet tvůrců, jejichž díla jsou veřejně známá (soutěže, časopisy). Klienti jsou jak soukromí i veřejné zakázky. Soukromým klientům často chybí rozhled a vzdělanost klientů první republiky. U veřejných zakázek systém dotací, kolektivní nezodpovědnosti a množství administrativních kroků vlastní tvorbu omezuje na minimum času, který je úkolu nezbytné věnovat. Následný výběr zhotovitele dle nejnižší ceny a neprofesionální údržba díla zkázy dobrého návrhu dokonají. Občas dojde k výjimečné situaci, především u soukromých klientů, kdy dojde k souladu klienta, tvůrce, realizátora a zajištění údržby, pak se dílo podaří.

Pokud jde o IDENTITU - Identita krajinářské architektury vždy vychází z místa (z KRAJINY). Proto je snadněji definovatelná identita dánské, norské, švédské krajinářské architektury – př. IFLA kongres 1999. (Sörensen – identita francouzské, italské, anglické krajinářské architektury,).

Česká krajina je na velmi malém území velice rozmanitá – je to její velmi výrazná výjimečnost. Není tedy možné mluvit o identitě české krajinářské architektury, ale pouze o identitě každého jednotlivého díla, které reaguje na místo a čas svého vzniku.

Velká část prací krajinářské architektury je revitalizací historických parků a zahrad, kde je někdy žádoucí potlačit své touhy zapsat se do dějin současné krajinářské architektury. Pokud bych měla určit prvek, který sjednocuje téměř všechny „české krajiny“ a tedy je představitelem určité identity české krajinářské architektury, tak je to ovocný strom - jak ve volné krajině, tak v intravilánu obcí. Přesto to neznamená, že tam, kde není, nemůžeme mluvit o identitě české krajinářské architektury.

Z hlediska vzdělání a výchovy považuji za důležité učit, že to co hledáme je proměna anonymního prostoru v místo, s kterým se lidé, kteří jej využívají IDENTIFIKUJÍ – tj. mají jej rádi, cítí se tam dobře, místo, které přispívá k obvyčejné radosti ze života a které je ohleduplné k Zemi....

Zároveň považuji za důležité určitou skromnost navrhování, uvažování o tom, že peníze na realizaci a údržbu jsou naše společné peníze, i když teď dočasně na některých zakázkách „padají z nebe“ a na některých se jich žalostně nedostává.

Hlavní problém nevidím v nedostatku identity české krajinářské architektury, ale v nedostatku povědomí o krajinářské architektuře v celé společnosti a to i mezi těmi, kteří o dílech krajinářské architektury rozhodují. Za nejdůležitější považuji vzdělávání na všech stupních škol, protože děti jsou budoucí klienti našich budoucích krajinářských architektů.